

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/113/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914208145
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Yvetta Dzugasová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2017:5914208145.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Yvetty Dzugasovej, sudcov JUDr. Jany Urbanovej a JUDr. Adriany Gallovej, v právnej veci žalobcov: 1/ MVDr. H. Z., PhD., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. č. XXX, 2/ Prom. biol. X. T., nar. XX.X.XXXX, bytom P. S., Q. č. XXXX/XX, zastúpení spoločnosťou Hudzík & Partners, s.r.o., so sídlom Poprad, Mnoheľova č. 830/15, proti žalovanej: MVDr. Q. S., PhD., nar. X.XX.XXXX, bytom J. č. XXX, zastúpená advokátom JUDr. Mariánom Jurkovcom, so sídlom P. S., M. R. B. č. XXXX, o ochranu autorského práva, v konaní o odvolaní žalobcov 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Ružomberok č. k. 3C/172/2014-394 zo dňa 8. marca 2016, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Ružomberok č. k. 3C/172/2014-394 zo dňa 8. marca 2016 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali ochrany z titulu porušenia ich autorského práva v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon. Zároveň týmto rozsudkom rozhodol podľa § 151 ods. 3 O.s.p., že o trovách konania bude rozhodnuté do 30-tich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na predchádzajúci priebeh konania, keď vo veci už boli vydané dve zrušujúce uznesenia krajského súdu, ako aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR. Po rozhodnutí odvolacieho súdu č. k. 6Co/469/2015-362 zo dňa 31.10.2015 zotrvali žalobcovia na obsahu podanej žaloby odkazujúc na právne závery súdov vyššieho stupňa, v zmysle ktorých dielo žalobcov, ku ktorému sa domáhajú ochrany, nie je zamestnaneckým dielom, je dielom spoluautorov s tým, že na strane žalobcov ide o samostatné procesné spoločenstvo. Výsledky výskumu obsiahnuté v spornom článku sa týkali činnosti, ktorá prebiehala vo veterinárnom ústave, pričom toto pracovisko je uvedené pod názvom samotného článku. Žalobcovia na výzvu súdu upresnili žalobný petit v tom zmysle, že sa domáhajú voči žalovanej uloženia povinnosti uverejniť v periodiku Roľnícke noviny ospravedlnenie nasledovného znenia: Vo svojej dizertačnej práci Faktory virulencie niektorých potravinových patogénnych baktérií a ich význam v diagnostike v roku 2004 na Univerzite veterinárneho lekárstva v Košiciach som neoprávnene použila dielo autorov MVDr. H. Z., PhD. a jeho spoluautorky MVDr. T. s názvom: „Identifikácia génov virulencie kmeňa E. coli izolovaných zo syrov nepasterizovaného ovčieho mlieka“ uverejneného v časopise Veterinárství č. 07/2002 na str. 337-340, čím som neoprávneným spôsobom zasiahla do ich autorského práva. Za toto svoje konanie sa im touto cestou ospravedlňujem.“ Okresný súd poukázal na skutočnosť, že každý nositeľ autorských práv má po dobu trvania subjektívnych práv zákonný nárok používať ním vytvorené dielo a udeľovať súhlas na použitie diela. Autorský zákon presne stanovuje výnimky, kedy iné osoby môžu dielo použiť aj bez súhlasu autora, ide v podstate o obmedzenie majetkových práv autora. „Aby bol výsledok ľudskej činnosti chránený autorským zákonom, nemôže byť výsledkom akejkoľvek tvorivosti, ale musí byť výsledkom tvorivosti nezameniteľného osobitného rázu závislej od individuálnych osobnostných vlastností autora, bez ktorých by výsledok vôbec nevznikol“ (NS ČR sp. zn. 30Cdo/4924/2007). V zmysle § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona ochrana sa nevzťahuje na myšlienku, spôsob, systém, metódu, koncept, princíp,

objav alebo informáciu, ktorá bola vyjadrená, opísaná, vysvetlená, znázornená alebo zahrnutá do diela. Nie je sporné, že výsledkom výskumu realizovaného na pracovisku ŠVÚ Dolný Kubín, na ktorom výskume sa podieľali viacerí zamestnanci ŠVÚ Dolný Kubín, boli určité závery, zhrnutia, ktoré výstupy žalobca spolu s ďalšími autormi použil v odbornom článku publikovanom v časopise Veterinářství č. 07/2002. Ako bolo konštatované aj žalobcom 1/, bez týchto výsledkov realizovaných výskumom by neexistoval článok publikovaný v časopise Veterinářství č. 07/2002. Podstatnú časť publikovaného článku však tvoria odborné informácie citované z dostupnej literatúry a metódy realizované pri výskumnej činnosti, vrátane konkrétnych údajov, výsledkov. Úvod článku popisuje, čo bolo predmetom testovania a akými metódami sa vykonávalo testovanie, čo je v podstate zadanie účelovej úlohy realizovanej na pracovisku ŠVÚ Dolný Kubín v roku 2001. Predmetná výskumná činnosť vyplývala zo Zmluvy o riešení a poskytnutí účelových prostriedkov štátneho rozpočtu uzavretej medzi objednávateľom Ministerstvom pôdohospodárstva SR a zhotoviteľom Štátnym veterinárnym ústavom Dolný Kubín, v zmysle ktorej sa zhotoviteľ zaviazal zabezpečiť plnenie úloh v príslušnom roku v rozsahu a v termínoch uvedených v prílohách s tým, že finančné usporiadanie po splnení úloh vykoná zhotoviteľ v súlade s platnými právnymi predpismi a podľa pokynov objednávateľa. Podľa článku 10 tejto zmluvy, výsledky predmetu plnenia tejto zmluvy sú výlučným majetkom štátu a nesmú byť použité na iný ako dohodnutý účel. Poskytnutie výsledkov riešenia tretím osobám je možné iba so súhlasom objednávateľa. Výsledky riešenia, ktoré vznikli ako nové sa riadia ustanoveniami Autorského zákona, prípadne zmenami a doplnkami. Splnenie vyššie uvedenej účelovej úlohy bolo obhajované žalovanou na Ministerstve pôdohospodárstva dňa 16.5.2002. Na výzvu súdu Ministerstvo pôdohospodárstva SR predložilo okresnému súdu listiny - Harmonogram verejných odpočtov, Výsledky riešenia účelovej úlohy, Zmluvu o riešení a poskytnutí účelových prostriedkov štátneho rozpočtu zo dňa 20.2.2001, Špecifikáciu účelových činností k Zmluve o poskytnutí bežného transferu účelových činností pre rok 2001, Výročnú správu za rok 2001 ŠVÚ Dolný Kubín, ako aj žiadosť žalovanej zo dňa 17.5.2002 adresovanú Ministerstvu pôdohospodárstva SR, ktorou žiada o udelenie súhlasu na použitie získaných výsledkov z účelovej úlohy v jej dizertačnej práci. Výsledok účelovej úlohy predložený Ministerstvom pôdohospodárstva SR je totožný s časťou dizertačnej práce žalovanej označenej bodom 5.2. Detekcia génov virulencie E. coli izolovaných z ovčieho syra a bryndze PRC metódou na stranách 77-80 práce, pričom text je totožný i s obsahom článku publikovaného v časopise Veterinářství 07/2002. Žalovaná vo svojej dizertačnej práci v štíku 5.2 na stranách 77-86 odkazuje na autora jednotlivých citátov a dátum publikovania dokumentov, pričom literárny zdroj uvádza aj v Zozname použitej literatúry (str. 95 a nasl. dizertačnej práce, bod č. 56, 74, 36, 90, 145, 136, 130). Žalovaná v dizertačnej práci použila text výsledkov z plnenia účelovej úlohy, ktorý bol predložený Ministerstvu pôdohospodárstva SR a ktorý je totožný i s textom publikovaným v odbornom časopise Veterinářství 07/2002, na str. 100 dizertačnej práce pod bodom 70 žalovaná odkázala na zdroj použitej literatúry.

3. Okresný súd vyjadril presvedčenie, že výsledky plnenia účelovej úlohy sú výlučným majetkom štátu tak, ako to vyplýva z článku 10 Zmluvy o riešení a poskytnutí účelových prostriedkov štátneho rozpočtu a ich použitie je možné iba so súhlasom objednávateľa. V danom prípade podstatná časť článku publikovaného v časopise Veterinářství 07/2002 obsahuje použité metódy, spôsoby, informácie získané realizovaním výskumu, tieto výsledky sú vyjadrené, vysvetlené, opísané, z toho dôvodu sa podľa § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona ochrana na uvedené dielo nevzťahuje. Navyše žalobcovia nemali súhlas na použitie získaných výsledkov, rovnako nemali ani súhlas riaditeľa ŠVÚ Dolný Kubín, v danom prípade žalovanej, na použitie poznatkov získaných výskumnou činnosťou ŠVÚ pri plnení účelovej úlohy, pričom ide o povinnosť vyplývajúcu zo smernice č. 25 zo dňa 12.9.2000 o zodpovednosti a právomoci riadiacich a ostatných odborných pracovníkov. Rovnako i z príručky kvality skúšobného laboratória ŠVÚ Dolný Kubín vyplývajú povinnosti pracovníkov laboratória, okrem iného zachovávať služobné tajomstvo, vrátane ochrany vlastníckych práv zákazníka a dôvernosti informácií a ochrany oprávnených záujmov skúšobného laboratória. So zásadami správnej laboratórnej praxe boli preukázateľne oboznámení aj žalobcovia, rovnako i s ďalšími povinnosťami, ktoré im vyplývali z ich funkčného zaradenia na uvedenom pracovisku. Pracovný pomer žalobcu 1/ skončil dňa 28.2.2002, pracovný pomer žalobkyne 2/ v ŠVÚ Dolný Kubín trval do roku 2004, čiže v čase publikovania odborného článku ju interné pravidlá zaväzovali. Uvedené skutočnosti súd nevyhodnotil v súvislosti s tým, či sporný článok má znaky zamestnaneckého diela, ale v súvislosti s tým, že žalobcovia 1/ a 2/ v rozpore s internými smernicami a dojednaniami použili výsledky výskumu realizovaného na pracovisku ŠVÚ Dolný Kubín bez súhlasu nadriadeného, resp. objednávateľa predmetného výskumu, keďže výsledky výskumu boli výhradným majetkom štátu a na ich použitie/zverejnenie nebol daný súhlas objednávateľa, o ktorý žalobcovia ani nežiadali. Výsledky boli použité v rozpore s uvedenými normami, z neprávania nemôže vzniknúť právo, a teda je v rozpore s

dobrymi mravmi, aby sa zalobcovia domahali satisfakcie voci zalovanej, pokiaľ oni sami konali v rozpore so svojimi povinnostami.

4. Proti rozsudku okresného súdu podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie, resp. jeho zmeny a vyhovenia žalobe. Uviedli, že predmetom sporu nie sú výsledky výskumu, ale odborný článok ako autorské dielo, a preto na použitie tohto diela inými osobami ako autormi je potrebné aplikovať jednotlivé ustanovenia Autorského zákona. Vedecký článok predstavuje autorské dielo ako jedinečný celok vytvorený autormi, ako výsledok ich tvorivej duševnej činnosti. Nejedná sa o jednu myšlienku, informáciu, objav alebo metódu vysvetlení či popísanú. Jedná sa o komplexné dielo obsahujúce literárnu rešerš (originálne zostavenú autormi), popis metód a ich aplikáciu autormi, zhodnotenie dosiahnutých výsledkov a predovšetkým diskusiu o týchto výsledkoch konfrontovaných so súčasnými poznatkami v danom odbore. Okresný súd nesprávne aplikoval § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona, keď uviedol, že v rozpore s internými predpismi žalobcovia použili vo svojom diele myšlienky, spôsoby, informácie získané realizovaním výskumu. Odborný článok, ktorý žalobcovia vytvorili je vyššou pridanou hodnotou k výsledkom výskumu, ktorý bol realizovaný v ŠVÚ Dolný Kubín, avšak, ako to už konštatoval Najvyšší súd SR, „sama skutočnosť, že bývalý zamestnanec po skončení pracovného pomeru u zamestnávateľa vytvoril také dielo, pri ktorom vychádzal zo svojich poznatkov alebo skúseností, ku ktorým dospel alebo ktoré získal pri plnení úloh vyplývajúcich z už skončeného pracovného pomeru (v danom prípade z výsledkov výskumu) nezakladá právnu povahu ním vytvoreného diela ako zamestnaneckého diela“. Tento právny názor dovolacieho súdu, na ktorý poukázal odvolací súd v sebe jednoznačne zahŕňa aj záver o tom, že na použitie informácie, ktorú žalobcovia získali v procese výskumu a ktorú použili pri vytvorení diela, nepotrebovali súhlas svojho zamestnávateľa. Výsledky výskumu, ktoré predstavovali určitý súbor dát, pretavili žalobcovia do svojho vedeckého článku. Tu je však potrebné poznamenať, že iní autori by tieto výsledky nikdy nemohli interpretovať presne rovnako ako žalobcovia, v tom je tá jedinečnosť každého autorského diela. Ak niekto použije pre svoje účely dielo iných autorov, musí mať k tomu ich súhlas. Ten, ako bolo preukázané, žalovaná nemala. Samotný výsledok nepožíva ochranu autorského práva, tá sa poskytuje až dielu, ktoré podľa § 16 Autorského zákona je objektívne vyjadrené v podobe vnímateľnej zmyslami. Na podporu svojej argumentácie odvolateľ odkázal aj na závery vyslovené krajským súdom v zrušujúcom uznesení sp. zn. 6Co/469/2015 zo dňa 30.10.2015, podľa ktorého „uvedeným názorom dovolací súd zaujal stanovisko k povahe diela, ktoré bolo zjavne vytvorené bez zreteľa na pracovnoprávny vzťah existujúci v minulosti. Pokiaľ dielo nemohlo byť posúdené ako zamestnanecké, potom neboli správne závery súdu prvého stupňa týkajúce sa porušenia vnútorných predpisov zamestnávateľa o potrebe súhlasu na použitie výsledkov výskumu, keďže tieto interné pravidlá nemohli zaväzovať osobu nemajúcu status zamestnanca“. Týmto názorom dovolacieho súdu sa okresný súd neriadil. Je zrejmé, že žalovaná vo svojej dizertačnej práci použila text článku žalobcov, a to bez ich súhlasu, resp. bez označenia, že ide o článok vytvorený žalobcami. Elektronickú podobu článku poskytol žalovanej jeden zo spoluautorov článku Prof. V. S., ktorý však nedal súhlas na jeho použitie v dizertačnej práci. V zozname použitej literatúry v dizertačnej práci žalovanej nie je ako zdroj uvedená žiadna Správa z činnosti, avšak predmetný článok tam uvedený je. To jednoznačne dokazuje, z akého zdroja žalovaná čerpala.

5. Žalovaná vo vyjadrení k podanému odvolaniu žiadala napadnuté rozhodnutie potvrdiť. Uviedla, že v danom prípade bolo možné použiť výsledky účelovej úlohy len so súhlasom objednávateľa. V tejto súvislosti poukázala na vyjadrenie žalobcu 1/, ktorý dňa 17.4.2008 na pojednávaní uviedol, že predmetný výskum bol realizovaný na pracovisku ŠVÚ Dolný Kubín a výsledok tohto výskumu považuje za majetok ústavu. Žalobcovia aj napriek uvedenému výsledky výskumu použili v rozpore so zákonom a keďže z neprávania nemôže vzniknúť právo, nemožno priznať požadovanú ochranu žalobcom.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario toto rozhodnutie v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

7. Vzhľadom na to, že krajský súd vo veci rozhodoval za účinnosti Civilného sporového poriadku (zákon č. 160/2015 Z. z., účinný od 1.7.2016), bol povinný pri svojom postupe aplikovať novú úpravu (§ 470 ods. 1 CSP) s tým, že účinky procesných úkonov súdu prvej inštancie ostali zachované (§ 470 ods. 2 CSP).

8. Treba zdôrazniť, že navrhovanie dôkazov v civilnom sporovom konaní má priamu spojitosť s povinnosťou tvrdenia (§ 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p., aktuálne § 132 ods. 1, § 150 ods. 1 CSP). Povinnosť tvrdenia a dôkaznú povinnosť môže strana plniť od začiatku konania, v žalobe, vo vyjadrení k nej, mimo týchto procesných úkonov, v rámci prípravy pojednávania, pri odročovaní pojednávania. Povinnosť označiť dôkazy sa vzťahuje na všetky tvrdenia, ktoré sa uviedli v žalobe a vo vyjadrení žalovaného. Poslednou procesnou možnosťou splnenia dôkaznej povinnosti je okamih vyhlásenia uznesenia o skončení dokazovania (§ 120 ods. 4 O.s.p., § 154 CSP). Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nespĺnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť.

9. Rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi strany v spore závisí na tom, ako vymedzuje právna norma ich práva a povinnosti. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného. Bremeno tvrdenia a dôkazné bremeno vystihuje aktuálnu skutkovú a dôkaznú situáciu v spore. V priebehu sporu sa môže meniť, teda môže dochádzať k jeho prerozdeleniu.

10. Pri posudzovaní dôkazného bremena treba rešpektovať tzv. negatívnu dôkaznú teóriu, t.j. pravidlo, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti.

11. Úlohou všeobecného súdu je korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný.

12. Použitie ustanovenia § 120 ods. 1 tretia veta O.s.p. bolo v zmysle už neúčinného procesného kódexu možné len vo výnimočných prípadoch, predovšetkým v situácii vážnej pochybnosti o vierohodnosti predloženého dôkazu, či patového dôkazného stavu. V zmysle súčasnej úpravy Civilného sporového poriadku je dôkazná iniciatíva súdu v sporovom konaní úplne vylúčená.

13. Skutočnosti a dôkazy, ktoré strana neuplatnila v konaní pred súdom prvej inštancie nemožno v zásade pred odvolacím súdom uplatniť (výnimky formuluje ustanovenie § 366 CSP). V civilnom procese sa uplatňuje tzv. neúplný apelačný systém, kedy súd je viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a strana môže v odvolacom konaní vzniesť námietky proti postupu prvoinštančného súdu len v prípade, ak dané námietky boli už predmetom posudzovania zo strany tohto súdu. Súd druhej inštancie vystupuje len ako opravný súd, jeho úlohou nie je vykonávať nové dôkazy, či zaoberať sa novými skutočnosťami, ktoré v prvostupňovom konaní neboli produkované.

14. O tzv. prekvapivé rozhodnutie ide predovšetkým vtedy, ak súd založí svoje rozhodnutie vo veci na skutočnostiach, ku ktorým sa strana v dôsledku postupu súdu nemohla nijako vyjadriť, namietať ich, resp. prezentovať proti nim z jej pohľadu účinnú právnu argumentáciu, predkladať dôkazy a pod. Strana sporu musí mať vždy možnosť vyjadriť sa k novej aplikácii doposiaľ nepredvídaného právneho ustanovenia, resp. inštitútu na zistený skutkový stav.

15. Ustanovenie § 100 ods. 1 O.s.p. veta tretia zavedené do nášho právneho poriadku novelou Občianskeho súdneho poriadku č. 384/2008 Z. z. v tomto smere posilnilo právo na spravodlivý proces tým, že účastník mohol až po samotné rozhodnutie okresného súdu predvídať obsah rozhodnutia. Podľa jeho výslovného znenia môže počas konania súd účastníkom uviesť, ako sa na základe doteraz tvrdených a preukazovaných skutočností javí právne posúdenie veci. Dané ustanovenie posilnilo právo na spravodlivý proces tým, že účastník mohol až do rozhodnutia argumentovať a predvídať možný výsledok konania. Správne uplatňovanie inštitútu vyjadreného v citovanom ustanovení § 100 ods. 1 veta tretia O.s.p. malo významným spôsobom eliminovať procesné situácie, kedy sa účastníci snažili preukazovať skutočnosti, ktoré sudca za významné vôbec nepovažoval a naopak, ku skutočnostiam, podľa sudcu pre posúdenie veci podstatným, sa vôbec nevyjadrili, resp. nepredložili dôkazy na preukázanie svojich tvrdení.

16. Uvedené pravidlo našlo svoj výraz aj v novej regulácii Civilného sporového poriadku, konkrétne v ustanovení § 171 ods. 1 a § 181 ods. 2 CSP.

17. Vyjadrenie predbežného právneho názoru sudcu na prejednávajúcu vec, resp. právne posúdenie na základe doteraz vykonaných dôkazov nie je v žiadnom prípade sankcia voči jednej zo strán sporu a už vôbec nie návod pre niektorý subjekt, ako formulovať skutkové dôvody svojich podaní. Ide o

citlivé usmerňovanie sporových strán k tomu, na čom je civilný proces postavený - k prejednávaniu princípu. Správnym uplatňovaním inštitútu podľa § 100 ods. 1 veta tretia O.s.p. mohol súd prvej inštancie dôjsť k naplneniu atribútu sudcu ako nezávislého arbitra sporu. Treba zdôrazniť, že súčasťou práva na spravodlivý proces je nepochybne i prediktabilita súdneho konania, kontinuálne sledovateľná línia myšlienkového pochodu sudcu pri hodnotení tvrdených skutočností a vykonaných dôkazov, čím sa v konečnom dôsledku eliminuje možnosť odôvodňovania odvolaní prekvapivosťou výroku, či nesúlalom medzi vykonaným dokazovaním a výsledným právnym posúdením.

18. Okresný súd v dôvodoch svojho zamietajúceho rozhodnutia v prvom rade poukázal na fakt, že vzhľadom na znenie § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona dielo, ktorého ochrany sa žalobcovia domáhali v konaní, nespĺňa zákonné kritériá, čo viedlo k nevyhoveniu žalobnému návrhu. Žiada sa uviesť, že okresný súd v napadnutom rozhodnutí pristúpil k „novému“ právnemu posúdeniu veci, ktoré nebolo doposiaľ stranami tvrdené ani preukazované a súd prvej inštancie daný spôsob stranám sporu neoznámil. Za daných okolností išlo zjavne o prekvapivý prístup, ktorý nemal základ v doposiaľ ustálenom skutkovom stave, vychádzal z nesprávneho výkladu predmetného ustanovenia § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona a zároveň súd nemal pre takýto úsudok potrebný skutkový podklad. Okresný súd v rozhodnutí hodnotil kvalitu diela z hľadiska jeho autorskej povahy, pričom dospel k záveru, že takýto atribút nemá, pretože informácie v ňom uvedené sú výsledkom výskumu realizovaného na objednávku Ministerstva pôdohospodárstva Slovenskej republiky.

19. Nemožno poprieť, že žalobcovia vykonávali výskum, ktorý bol zároveň podkladom pre vypracovanie článku, v spojitosti s ktorým bol v konaní uplatnený nárok na poskytnutie ochrany podľa Autorského zákona, avšak výsledky a realizáciu tohto výskumu nemožno stotožňovať so samotným autorským dielom. Podľa ustanovenia § 6 ods. 1 Autorského zákona, v ktorom je vymedzený inštitút autorského diela, je predmetom autorského práva literárne dielo, vedecké dielo alebo umelecké dielo, ktoré je výsledkom vlastnej tvorivej duševnej činnosti autora. Predmetom autorského práva je jednotlivo určený ideálny statok (dielo), ktorý je nehmotný, hoci musí byť vždy hmotne vyjadrený (materializovaný) v akejkoľvek ľudskými zmyslami vnímateľnej, t. j. inému človeku oznámiteľnej podobe (forme). Povahovo nemôže ísť o jednoduché druhovo určené dielo, pretože tento ideálny predmet je vždy individualizovaným výsledkom osobnej tvorivej činnosti konkrétnej osoby, autora, smerujúcej rôznymi tvorivými cestami (literárnymi a inými umeleckými štýlmi, či vedeckými metódami a pod.) k jedinečnému osobitnému nehmotnému prejavu (výtvoru a jeho stvárneniu), v ktorom sa odráža i samotná osobnosť autora. Každá ľudská osobnosť, nielen osobnosť tvorcu, autora, sa duchovne prejavuje mimo sféry právneho poriadku, ktorý ju len uznáva (aprobuje) ako právne významnú (nemajetkovú) hodnotu a chráni ju svojimi vlastnými zákonnými prostriedkami. Tvorivú činnosť, všetky jej druhy, ako pojem autorskoprávny, možno charakterizovať ako činnosť spočívajúcu vo vytvorení niečoho nehmotného s tým, že dosiahnutie tohto cieľového i necieľového výsledku závisí od osobných vlastností tvorcu, bez ktorých by tento výtvor nebol vôbec dosiahnutý. „Zvláštnymi osobnými vlastnosťami“ autora diela je najmä schopnosť tvoriť, čo je schopnosť jeho ducha, a to in concreto tvoriť literárne, umelecky alebo vedecky. S touto schopnosťou býva spojené i nadanie, talent, fantázia, ako aj prvky patriace medzi osobné vlastnosti, ktoré si ľudský duch prináša do bežného života a ktoré rovnako nadobúda napríklad životnou praxou, vzdelaním, životnou skúsenosťou a pod. K výkonu tvorivej činnosti je potrebné i bohatstvo fantázie, inšpiráciu a často i intuíciu, tvorivé prostredie atď. Práve z povahy „zvláštnych osobných vlastností“ vyplýva, že duševný plod tvorby, ku ktorému boli tieto zvláštne osobné vlastnosti človeka využité, je povahovo (a pojmovo) neoddeliteľným tvorivým prejavom individualizovaného ľudského ducha, formujúceho samú osobnosť. Preto je aj samotné „vytvorenie“ diela tvorivou činnosťou nezameniteľného osobitého rázu.

20. Okresný súd stručne v rozhodnutí poprel jedinečnosť diela žalobcov, keď konštatoval, že informácie v ňom obsiahnuté treba posúdiť v zmysle § 6 ods. 3 písm. a/ Autorského zákona; sporný článok teda obmedzil len na súhrn výstupov z vedeckého výskumu bez toho, aby odborný článok - dielo žalobcov považoval za ich jedinečný duševný výkon. Tento prístup vychádza z nesprávneho výkladu dotknutého ustanovenia, keď súd absolútnym spôsobom len zo skutočnosti, že dielo vychádzalo z vedeckých výstupov pri výskume na Štátnom veterinárnom ústave, Dolný Kubín, poprel jedinečnosť diela. Aplikácia použitého pravidla pritom mohla vychádzať len z konkrétneho skutkového tvrdenia a dôkazu, ktoré doposiaľ neboli v konaní produkované. Väzba medzi odborným článkom a predtým uskutočneným výskumom nemohla v žiadnom prípade viesť k použitiu ustanovení Autorského zákona popierajúcich povahu diela ako autorského. Článok z pohľadu odvolacieho súdu vykazuje znaky individuálnej tvorivosti, keďže mal odborný charakter, podliehal oponentskému konaniu a bol zverejnený v odbornom periodiku. Krajský súd zároveň zdôrazňuje, že obrana žalovanej v spore mala od počiatku rovnaký obsah

a táto nijako nespochybnila povahu diela ako autorského (poukazovala na porušenie interných noriem). Nie je potom jasné, ak v predchádzajúcich rozhodnutiach súd prvej inštancie posudzoval vzniknuté hmotnoprávne a procesné otázky v kontexte „autorského diela“, čo ho viedlo k vybočeniu z danej línie a prijatiu nových právnych záverov. Dané vybočenie tak spôsobilo nespreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, pretože neobsahoval racionálne zdôvodnenie výroku rozhodnutia v kontexte vykonaného dokazovania.

21. Pokiaľ ide o charakter diela vytvoreného žalobcami a ktoré malo byť neoprávnené použité žalovanou, k tomu sa vyjadril už Najvyšší súd SR uznesení č. k. 3Cdo/29/2011-260 zo dňa 29.5.2014, keď konštatoval, že sporný článok nemá znaky zamestnaneckého diela (§ 17 ods. 5 Autorského zákona). Žalobca v rade 1/ tento navyše vytvoril v čase, kedy už nebol zamestnancom Štátneho veterinárneho ústavu a interná norma ho nemohla zaväzovať. Ak by mal dodržiavať absolútny zákaz mlčanlivosti aj po skončení pracovného pomeru, to znamená, že by vôbec nemohol verejne informovať o výskumnej činnosti tak, ako to bolo učené v spornom článku, potom by tu musel existovať právny titul odôvodňujúci zákaz takého konania. Pokiaľ ide o žalobkyňu v rade 2/, táto bola síce v čase zverejnenia článku zamestnankyňou Štátneho veterinárneho ústavu, avšak preukázateľný zákaz publikačnej činnosti nebol v konaní zistený. Ak uvedené malo vyplývať z interných noriem, tieto bolo nutné nielen v spore predložiť, ale aj jasne preukázať, že žalobkyňa v rade 2/ s nimi bola riadne oboznámená. V konaní bola predložená Smernica č. 25, avšak jej podpísanie žalobkyňou nebolo preukázané; jej podpis je pripojený len k listine - Zásady správnej laboratórnej praxe, z ktorých jednoznačný zákaz publikačnej činnosti nevyplýval. Navyše sa žiada zdôrazniť, že zverejnenie článku ako dôvod porušenia pracovnej disciplíny nebol nikdy predmetom disciplinárneho či súdneho konania vedeného voči žalobcom. Za zmienku tiež stoja tvrdenia žalobcu 1/, ktorý poukazoval na svoju pravidelnú publikačnú činnosť, pri ktorej súhlas zamestnávateľa nebola vyžadovaná. Ústava Slovenskej republiky umožňuje každému konať, čo nie je zákonom zakázané (článok 2 ods. 3), z ktorého princípu možno vyvodiť oprávnenie autorov dotknutého diela zverejňovať výsledky výskumu, pokiaľ tu nie je preukázaný existujúci zákaz takého správania.

22. Pokiaľ ide o správu o priebehu plnenia účelovej činnosti za obdobie od 1.1.2001-31.12.2001, jej obsah (hoci sčasti totožný s obsahom článku žalobcov) nijako nepotvrzuje obranu žalovanej. Tej bol totiž text článku poskytnutý ešte pred jeho uverejnením spoluautorom V. S., ktorý ho v dobrej viere odovzdal za účelom vyhotovenia správy pre Ministerstvo pôdohospodárstva. Následne danú správu (v ktorej sa ako autori uvádzajú žalobcovia a MVDr. K.) žalovaná predložila ministerstvu, od ktorého si následne vyžiadala súhlas na použitie textu v jej dizertačnej práci. Zo spôsobu, ktorý žalovaná zvolila, sa javí, že nešlo o postup v medziach zákona, pretože takto mienila legitimizovať svoj postup nie u skutočných autorov diela, ale u ústredného orgánu, ktorý mal len zabezpečovať kontrolu činnosti a využívania prostriedkov určených na výskum.

23. Napokon treba zdôrazniť, že ak žalovaná odkázala vo svojej dizertačnej práci v rámci zoznamu použitej literatúry na sporný článok žalobcov, uvedené neznamenalo zachovanie práv žalobcov ako autorov článku, keďže konkrétna časť článku žalobcov nebola zreteľne vyčlenená (napr. úvodzovkami) s odkazom na použitý prameň priamo v texte, ale bola formulovaná spôsobom vyvolávajúcim dojem o autorstve žalovanej.

24. Vzhľadom na vyslovené závery, keď rozhodnutím boli porušené princípy spravodlivého procesu (prekvapivosť rozhodnutia, bez základu v skutkovom stave) a zároveň súd prvej inštancie postupoval na základe nesprávneho výkladu právnej normy, krajský súd zrušil rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie, v ktorom bude súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vo vyššie uvedených právnych otázkach. Vzhľadom na rozsah vykonaného dokazovania bude potrebné predvolať sporové strany, umožniť im vyjadriť sa k skutkovému a právnemu stavu veci a vo veci opätovne rozhodnúť.

25. Rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 za, 0 proti.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).